

4.10.2013

1

Aika 29.9.2013 klo 14.00 – 16.00
Paikka Teuron kylätalo, Tammela

Asiat

1. Keväällä 2013 tehdyt veden laadun mittaukset / Erja Klemelä, Tammelan kunta

Esitellyt tulokset löytyvät osoitteesta:

http://www.tammela.fi/UserFiles/tammela/File/asuminen_ja_rakentaminen/vesiensuojelu/hankeet/jarvetjakalat/jarvet_kalasto_vesinaytteet_maalis-2013.pdf

- Tammelan kunnassa on tehty vuonna 2013 jätevesiselvityksiä ja kalastotutkimuksia, jotka osiltaan liittyvät vedenlaadun seurantaan.
- Tuotiin esille, että Tammelan kunta ottaa mielellään vastaa ehdotuksia vesiensuojelullisiksi toimenpiteiksi. Toisaalta kunnan osoittamat määrärahat näihin hankkeisiin ovat varsin niukat.
- Uljas- ja Rautijärvi ovat varsin matalia järviä, joten yleensä tehtävää syvänetutkimusta ei voitu suorittaa. Näin ollen myös syvänteistä johtuvia happikatoja ei järvissä todennäköisesti ole.

Tulosten läpikäyntiä (taulukossa vasemmalta oikealle):

- Happitilanteet ovat verrattain hyvät molemmissa järvissä
- Kiinteän aineksen osuus on suuri molemmissa järvissä, sameus on koholla vain Uljasjärvessä
- Järven kyvystä vastustaa happomoitumista kertovat lukuarvot (Säh.mS/m & Alkal. Mmol/l) ovat järvien sijainti huomioiden varsin hyviä
- Ph-arvot 6.0 ovat niin ikään siedettäviä. Alle 6 arvot alkavat vaikuttaa kalastoon ja niiden lisääntymiskykyyn.
- Väriarvo on huolestuttava Uljasjärven osalta, mikä johtunee suoperäisestä vedestä
- Rehevöitymisarvo on hivenen koholla molemmissa järvissä, erityisesti Uljasjärvessä. Typpi-arvot ovat niin ikään koholla, mikä on osin normaalia humusvesille. Niin ikään kokonaisfosfori, mutta vain Uljasjärvessä.
- Rauta-arvo on huomattavan korkea Uljasjärvessä, mikä yleensä enteilee happikatoa. Tässä tapauksessa syynä voi olla rautamalmipitoinen maaperä, jota perustelee se, että aikoinaan Uljasjärven välittömästä läheisyydestä on nostettu rautamalmia.
- Sinileväarvot ovat koholla, mikä ei välttämättä tarkoita sitä, että levää esiintyisi. Kokousosallistujilla ei ole havaintoja sinilevistä. Limalevää on sen sijaan havaittu.

Yhteenveto tuloksista:

- Uljasjärven vedenlaatu on huonompi kuin Rautijärvessä. Tätä selittänee laajat vesien valuma-alueet talousmetsistä, joita on voimakkaasti ojitettu. Osaltaan Uljasjärvi toimii Rautijärven valuma-/sakka-altaana. Toimenpiteet tulee kohdentaa valuma-alueelta tulevan kuormituksen vähentämiseen. Kummankin järven vesiä voi edelleen käyttää pesuvedenä.
- Lisäksi tuotiin esille, että järvissä olevien simpukoiden ikä ja kunto tulisi selvittää. Jos simpukat ovat ainoastaan vanhoja/isoja yksilöitä, kertoo se osaltaan lähivuosina tapahtuneista vedenmuutoksista.
- Ojavesien veden laadun mittauksista: Kaksi ojaa ovat tässä mielessä merkityksellisiä: Suojärvenoja ja Kilpilammenoja. Vedet ovat happamia, PHt 4,1-4,5, mikä johtunee suoalueelta tulevasta suurista vesimassoista keväisin. Niin ikään väriluvut ja kiintoaineluvut ovat huomattavan korkeita. Erityistä huolta aiheuttaa lisäksi fosforiluvut sekä suolistoperäisten bakteerien esiintyvyys ojavesissä (150-400 lukuarvoa, kun lukuarvo 1000 on uimakelvoton).

4.10.2013

2

Muuta keskustelua:

- Todettiin, että kaloissa on jonkin verran makuhaittoja mitä pidemmälle kesä etenee.
- Keskusteltiin kaislikon niitosta. Erityisesti Rautijärvässä tulisi niittoa tehdä, jotta estetään järven matalien alueiden umpeenkasvamista. Tämä toimenpide tulisi tehdä monena vuonna peräkkäin ja mahdollisimman perusteellisesti (juurineen), jotta toimenpiteestä on hyötyä. Kaikkea kasvustoa ei kuitenkaan tule hävittää (esim. jokisuulta), koska se sitoo myös humusainesta.
- Omien rantojen ruoppaaminen on suositeltavaa raja-aikojen (syys-huhtikuu) sallimissa rajoissa. Ely-keskukselle tulee aina tehdä ilmoitus toimenpiteistä. Kustannusmielessä on suositeltavaa suorittaa ruoppauksia yhdessä naapurien kanssa.

2. Osakaskunnan ja suojeluyhdistyksen roolit ja vastuut/ Hannu Numminen

- Teurolla on kuusi järjestäytynyttä osakaskuntaa
- vesialueet ovat Suomessa pääosin yksityisiä eli lukuun ottamatta isoja vesialueita, ne omistaa aina joku taho
- Osakaskunnilla on pitkät historialliset perinteet ja ne ovat teoriassa olemassa ilman perustamista
- Osakaskunnalla on yleensä hoitokunta, tai vähintään toimitsija
- Sillä on velvollisuus kalavesien hoitoon, kalastuksen järjestämiseen ja kalastuslupajärjestyksen toteutukseen
- Jokaisella kiinteistöllä on osuusluku, jonka suuruus riippuu tilan koosta
- Kiinteistönomistajalla ei automaattisesti ole osuutta vesialueeseen. Kauppakirjassa pitää olla maininta, että on osuus yhteisistä vesistä. Vesiosuuden voi jälkikäteen saada vain vesiosakkaan luovuttamalla osuutensa. Vesialueilla olevat saaret kuuluvat yleensä kantatilaan.
- Kalastuskunnat poistuivat lainsäädännöstä ja nykyisin osakaskunnat hoitavat niiden tehtävät
- Uljas- ja Rautijärvellä on omat osakaskunnat, jotka järjestäytyessään päättivät, että kalastuskunnan mukaiset tehtävät hoitaa Teuro-Pehkijärven osakaskunta
- Maanmittaustoimituksella on mahdollista yhdistää osakaskunnat. Esim. Letkulla on näin tehty.
- Vesialueet ja vesijätöt ovat nykyisin samaa kokonaisuutta. Jos osakaskunta ei ole järjestäytynyt, lunastetuista vesijätömaista saatavat varat maksetaan Aluehallintoviraston pankkitilille. Järjestäytynyt osakaskunta saa maksut osakaskunnan tilille.
- Uljas- ja Rautijärven osalta on vesijätölunastusmaksuja Teuro-Pehkijärven osakaskunnan tilillä. Suojeluyhdistys voi koettaa anoa rahoja omaan käyttöönsä vuosittain pidettävässä osakaskuntien kokouksessa
- Osakaskunta voi myös vuokrata kalastusoikeutta. Järjestäytynyt osakaskunta saa osuuden kalastuslupamaksuista, yleisesti ottaen 1/3 takaisin.

Päätettiin, että Uljas- ja Rautijärven suojeluyhdistyksen nettisivuille tulee ilmoitus osakaskuntien asioista ja järjestäytymisestä. Vastaavat asiat löytyvät jo www.teuro.fi -sivustolta.